

[Krag.]

Dette, at en Kandidat kan falde i en Opstillingskreds, skønt han i denne har maaske lige saa mange Stemmer som samtlige andre i Kredsen opstillede Kandidater tilsammen, ja, dette, at en Mand med nogle ganske faa Hundrede Stemmer i Opstillingskredsen slaar Manden med de mange Tusinde Stemmer, det forstaar Vælgeren ikke, fordi han ikke er paa det rene med, at det er Forholdstalsvalg i Amtskredse, vi har, og at Opstillingskredsene ikke er Valgkredse. Men det er fuldkommen haabløst umuligt at gøre Vælgerne dette forstaaeligt, og derfor er hele dette Opstillingskredssystem af det onde. Man har i sin Tid indført det som en Overgangstilstand, som det burde være, fra Valget i Enmandskredse til Forholdstalsvalget for ligesom, til at begynde med i denne Overgangsperiode, ved Opstillingen af Kandidaterne at give Vælgerne en mere lokalt præget Indflydelse, end Tilfældet vilde blive, hvis Opstillingen skulde foregaa i Amtet som Helhed. Men vi har nu haft denne Lov i 16 Aar, og nu burde Tiden være til en Ændring paa dette Punkt.

Derfor ønsker jeg her at sige, at hvis vi skal beholde Forholdstalsvalgmaaden fremdeles i sin nuværende udviklede og for Lægmænd ganske uigennemskuelige Beskaffenhed, saa bør i hvert Fald Opstillingskredsene afskaffes, og man bør gaa over til Valg i rene Amtskredse, saaledes at man hugger Knuden over og fastslaar afgørende, at Valget skal baseres paa Partiernes Listeopstilling. Det er nødvendigt, at dette sker, for at modvirke den Tendens, som allerede er til Stede, og som let bliver Forholdstalsvalgmaadens uheldige Følge, men som Opstillingskredsens Opretholdelse i høj Grad vil styrke, nemlig dette, at Kandidater, tilhørende samme Parti, bliver hinandens Konkurrenter. Mellem dem er det derfor, Kampen staar, medens Modstanderne i størst mulig Grad faar Lov til at passe sig selv. Derfor maa vi bort fra det nuværende friere Opstillingssystem og over til Listesystemet for at faa den politiske Agitation ført ind i rimeligere og anstændigere Former, end Tilfældet nu er i mange Kredse.

Jeg har i Fjor, ved et privat Møde paa Hindsgavl, tilladt mig at pege paa en Række af de Mangler, jeg mente at finde i den gæl-

dende Valglov, og en Række af de Urimeligheder og baade for det politiske og parlamentariske Liv skadelige Konsekvenser af forskellige af denne Valglovs Bestemmelser. Og jeg havde da den store Tilfredsstillelse, at den højtærede Finansminister, som paa det Tidspunkt fungerede som Statsminister, paa alle betydende Punkter gav mig Medhold i min Kritik og udtalte — jeg tør maaske sige for at være varsom — en vis Redebonhed til at medvirke til, at saadanne Ændringer som dem, jeg havde peget paa, blev tilvejebragt.

Og naar vi er enige derom, saa spørger jeg: Hvorfor skulde vi saa ikke skride til at foretage disse Ændringer? Nu staar vi her i Færd med at føje en ny Bestemmelse ind i den gældende Lov. Men lad os tage hele dette Monstrum op til en Revision, som det i saa overordentlig høj Grad tiltrænger.

Den gældende Valglov hviler paa Partibegrebet som det bestemmende, som det, der skal plejes, og dens Endemaal er dette at sikre Partiernes en forholdsvis ligelig Repræsentation i Tinget, en Repræsentation i Forhold til deres Styrke blandt Vælgerne. Partiet er altsaa det Grundbegreb, den gældende Valglov er opbygget paa. Men naar det er Tilfældet — og det vil sikkert ingen benægte —, saa er det tvungende nødvendigt at gaa til en Revision, hvis vi ikke skal fortsætte med en Udvikling, som til syvende og sidst, hvis Partisplittelsen øges, hvis Partiernes Tal stadig vokser og nye dannes omkring lidet betydende teoretiske, politiske Kærner, vil føre til det Resultat, at det danske Folketing forvandles til en Mosaik, hvor der kun tales, hvor der snakkes Dage og Uger igennem, og hvor Modsætningerne stadig brydes, uden at Resultater udkrystalliserer deraf.

Det er en Udvikling, som man har set i Ly af Forholdstalsvalglovene i en Række af Europas Lande, og det er en Udvikling, som har medført Folkestyrets Omstyrtning rundt om i vor Verdensdel, en Udvikling, som vi ikke gerne skulde fremme ved at opretholde Valgloven i den nuværende Form.

Dermed mener jeg ikke, at man paa nogen Maade skal hindre eller hævme nye Partidannelser inden for Vælgerne eller i